

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1051/2013,

22. oktoober 2013,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006, et sätestada ühiseeskirjad sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise kohta erandjuhtudel

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõikeid 1 ja 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Liidu suurimate saavutuste hulka kuulub sellise ala loomine, kus isikud saavad vabalt liikuda üle sisepiiride. Sisepiiridel piirikontrollita ala puhul tuleb olukorras, kus selle ala või selle osade või ühe või mitme liikmesriigi avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardab tõsine oht, reageerida ühiselt, võimaldades erandjuhtudel ajutiselt taaskehtestada sisepiirikontrolli, ilma et see kahjustaks isikute vaba liikumise põhimõtet. Arvestades mõju, mida sellised viimase abinõuna võetavad meetmed võivad avaldada isikutele, kellel on õigus liikuda kõnealusel sisepiirikontrollita alal, tuleks sätestada selliste meetmete taaskehtestamise tingimused ja menetlused, mis tagavad

meetmete erakorralisuse ja proportsionaalsuse põhimõtte austamine. Selliste meetmete ajutise taaskehtestamise ulatus ja kestus peaksid olema üksnes sellised, mis on minimaalselt vajalikud avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardavale tõsisele ohule reageerimiseks.

(2) Isikute õigus liikuda vabalt sisepiirikontrollita alal on liidu üks olulisemaid saavutusi. Kuna sisepiirikontrolli ajutine taaskehtestamine mõjutab isikute vaba liikumist, tuleks kõik sisepiirikontrolli taaskehtestamisega seotud otsused teha ühiselt kokku lepitud kriteeriumite kohaselt ning neist tuleks nõuetekohaselt teavitada komisjoni või neid peaks soovitama liidu institutsioon. Igal juhul peaks sisepiirikontrolli taaskehtestamine olema erand ning see peaks toimuma vaid viimase abinõuna, rangelt piiratud ulatuses ja ajavahemikuks, lähtudes konkreetsetest objektiivsetest kriteeriumitest ja kõnealuse meetme vajalikkuse hindamisest, mille üle tuleks teostada järelevalvet liidu tasandil. Kui avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardav tõsine oht nõuab kiireloomuliste meetmete võtmist, peaks liikmesriigil olema õigus taaskehtestada oma sisepiiridel piirikontroll kuni kümneks päevaks. Kõnealuse ajavahemiku pikendamise üle tuleb teostada järelevalvet liidu tasandil.

(3) Sisepiirikontrolli taaskehtestamisel tuleks kaaluda selle vajalikkust ja proportsionaalsust sellise avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardava ohu suhtes, mis tekitab vajaduse kontrolli taaskehtestamiseks, ning samuti tuleks kaaluda alternatiivseid meetmeid, mida oleks võimalik võtta liikmesriigi või liidu või mõlema tasandil, ning sellise kontrolli mõju isikute vabale liikumisele sisepiirikontrollita alal.

(4) Sisepiirikontrolli taaskehtestamine võib olla erandjuhtudel vajalik, kui sisepiirikontrollita ala või riigi avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardab tõsine oht, mis tuleneb eelkõige terroriaktidest või -ähvardustest, või oht, mis on seotud organiseeritud kuritegevusega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 12. juuni 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta otsus.

- (5) Rännet ja olukorda, kus välispiiri ületab korraga palju kolmandate riikide kodanikke, ei tuleks isenesest pidada ohuks avalikule korrale või sisejulgeolekule.
- (6) Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt tuleb isikute vaba liikumise aluspõhimõttest tehtavat erandit tõlgendada kitsalt ning avaliku korra kontseptsioon eeldab, et olemas on tõeline, vahetu ja piisavalt tõsine oht, mis kahjustab mõnda ühiskonna põhihuvi.
- (7) Tuginedes senisele kogemusele sisepiirikontrollita ala toimimise vallas võib komisjon Schengeni *acquis'* järjepideva rakendamise tagamisele kaasa aitamiseks koostada suunised sisepiirikontrolli taaskehtestamise kohta juhtudel, mis nõuavad sellise meetme rakendamist ajutiselt ning juhtudel, kui on vaja viivitamata tegutseda. Kõnealused suunised peaksid sisaldama selgeid näitajaid, mis aitavad hinnata, millised asjaolud võivad kujutada endast tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule.
- (8) Kui hindamisaruandes, mis koostatakse nõukogu 7. oktoober 2013. aasta määruse (EL) nr 1053/2013 (millega kehtestatakse hindamise ja jälgimise mehhanism Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks) ⁽¹⁾ kohaselt, on esile toodud tõsised puudused välispiiride kontrollimisel, ning selleks et tagada kõnealuse määruse kohaselt vastu võetud soovituste täitmine, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et soovitada hinnataval liikmesriigil võtta teatavaid erimeetmeid, näiteks kasutada Euroopa piirivalverühmi, esitada strateegilisi kavasid või sulgeda viimase abinõuna ja arvestades olukorra tõsidust, konkreetne piiripunkt. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ⁽²⁾. Kõnealuse määruse artikli 2 lõike 2 punkti b alapunkti iii kohaselt kohaldatakse kontrollimenetlust.
- (9) Teatavatel sisepiiridel võib piirikontrolli taaskehtestamine liidu tasandi erimenetlusega olla erandjuhtudel ja viimase abinõuna põhjendatud ka juhul, kui määruse (EL) nr 1053/2013 artiklite 14 ja 15 kohase range hindamisprotsessi raames on tuvastatud välispiirikontrolliga seotud tõsised ja järjepidevad puudused, mis seavad ohtu sisepiirikontrollita ala üldise toimimise ning kui need asjaolud kujutavad endast tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule sisepiirikontrollita alal või selle osades. Sellist teatavatel sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise erimenetlust võib samadel tingimustel kohaldada ka juhul, kui hinnatav liikmesriik on tõsiselt eiranud oma kohustusi. Kuna teatavatel sisepiiridel kontrolli taaskehtestamine, mis puudutab riikide täitev- ja rakendamisvolitusi sisepiirikontrolli valdkonnas, on poliitiliselt tundlik, tuleks nõukogule anda rakendamisvolitused komisjoni ettepanekul soovituste vastuvõtmiseks kõnealuse liidu tasandi erimenetluse alusel.
- (10) Enne kui võetakse vastu mis tahes soovitus teatavatel sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise kohta, tuleks aegsasti ja põhjalikult kaaluda võimalust kasutada tekkinud olukorra lahendamiseks muid meetmeid, mis muu hulgas hõlmavad selliste liidu asutuste, ametite ja agentuuride nagu nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004 ⁽³⁾ asutatud Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (Frontex) või nõukogu otsusega 2009/371/JSK ⁽⁴⁾ asutatud Euroopa Politseiameti (Europol) kaasamist ning tehnilise või rahalise abi meetmeid liikmesriigi, liidu või mõlema tasandil. Tõsise puuduse avastamise korral võib komisjon kasutada rahalisi abimeetmeid asjaomase liikmesriigi abistamiseks. Komisjoni ja nõukogu soovitused peaksid lisaks põhinema tõendatud teabel.
- (11) Eriti kiireloomulistel asjaoludel, mis on nõuetekohaselt põhjendatud vajadusega pikendada sisepiiridel piirikontrolli, peaks komisjonil olema võimalus võtta vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
- (12) Konkreetsed meetmed, mis võetakse välispiirikontrolliga seotud tõsiste puuduste korral, ning erimenetlus, mida kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud erandjuhtudel, kui sisepiirikontrollita ala üldine toimimine on ohustatud, peaksid põhinema määruse (EL) nr 1053/2013 artiklites 14 ja 15 osutatud hindamisaruannetel ja soovitustel. Liikmesriigid ja komisjon viivad ühiselt läbi regulaarseid, objektiivseid ja erapooletuid hindamisi käesoleva määruse nõuetekohase kohaldamise kontrollimiseks ning komisjon koordineerib neid hindamisi tihedas koostöös liikmesriikidega. Hindamismehhanism hõlmab

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 27.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ Nõukogu 26. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta (ELT L 349, 25.11.2004, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsus 2009/371/JSK, millega asutatakse Euroopa Politseiamet (Europol) (ELT L 121, 15.5.2009, lk 37).

järgmisi elemente: mitmeaastased ja iga-aastased hindamisprogrammid, komisjoni esindajatest ja liikmesriikide määratud ekspertidest koosneva väikese rühma etteatatud ja etteaatamata kohapealsed kontrollkäigud, komisjoni poolt vastu võetud hindamise tulemuste aruanded ning nõukogu poolt komisjoni ettepanekul vastu võetud soovitusel puuduste kõrvaldamiseks võetavate parandusmeetmete kohta, asjakohased järelemeetmed, järelevalve ja aruandlus.

- (13) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt sätestada ühiseeskirjad sisepiirikontrolli ajutise taastehtestamise kohta erandjuhtudel, on võimalik saavutada üksnes liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (14) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*l, otsustab Taani kõnealusel protokollil artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu poolt otsuse tegemist käesoleva määruse üle, kas ta rakendab seda oma siseriiklikes õiguses.
- (15) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes) ⁽¹⁾. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (16) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes) ⁽²⁾. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (17) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa

Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) ⁽³⁾ tähenduses, mis kuuluvad nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu otsuse 1999/437/EÜ ⁽⁴⁾ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.

- (18) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽⁵⁾ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ ⁽⁶⁾ artikliga 3.
- (19) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allkirjutatud protokollil (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽⁷⁾ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL ⁽⁸⁾ artikliga 3.
- (20) Küprose puhul on käesolev määrus õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 tähenduses.
- (21) Bulgaaria ja Rumeenia puhul on käesolev määrus õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 tähenduses.
- (22) Horvaatia puhul on käesolev määrus õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 tähenduses.

⁽³⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽⁴⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

⁽⁵⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁽⁶⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁽⁸⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 19.

⁽¹⁾ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

⁽²⁾ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

- (23) Käesolev määrus austab põhiõigusi ja järgib eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, sh isikute liikumisvabadust ja elukohavabadust. Käesolevat määrust tuleb rakendada kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega.
- (24) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrust (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) ⁽¹⁾ tuleks seepärast vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 562/2006 muudetakse järgmiselt.

- 1) II jaotisesse lisatakse järgmine peatükk:

„Iva PEATÜKK

Erimeetmed välispiiride kontrolliga seotud tõsiste puuduste korral

Artikkel 19a

Välispiiridel kohaldatavad meetmed ja agentuuri toetus

1. Kui nõukogu 7. oktoober 2013 määruse (EL) nr 1053/2013 (millega kehtestatakse hindamise ja jälgimise mehhanism Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks) (*) artikli 14 kohaselt koostatud hindamisaruandes on esile toodud tõsised puudused välispiiride kontrollimisel, võib komisjon nimetatud määruse artiklis 15 osutatud soovitude täitmise tagamiseks soovitada rakendusaktiga hinnataval liikmesriigil võtta teatavaid erimeetmeid, mis võivad olla järgmised:

- a) võtta kasutusele Euroopa piirivalverühmad kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2007/2004;
- b) esitada agentuurile arvamuse saamiseks riskianalüüsil põhinevad strateegilised kavad, sealhulgas teave töötajate lähetamise ja seadmete kohta.

(¹) ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.

Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 33a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon teavitab artikli 33a lõike 1 kohaselt moodustatud komiteed korrapäraselt käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete rakendamise edenemisest ja nende mõjust tuvastatud puudustele.

Komisjon teavitab sellest ka Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

3. Kui lõikes 1 osutatud hindamisaruandes jõutakse järeldusele, et hinnatav liikmesriik eirab tõsiselt oma kohustusi ja peab seega esitama kolme kuu jooksul asjakohase tegevuskava kooskõlas määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 16 lõikega 4, ning kui pärast nimetatud kolme kuu möödumist leiab komisjon, et senine olukord jätkub, võib see tuua kaasa käesoleva määruse artiklis 26 sätestatud menetluse kohaldamise, kui kõik kohaldamise tingimused on täidetud.

(*) ELT L 295, 6.11.2013, lk 27”.

- 2) Artiklid 23–27 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 23

Sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise üldraamistik

1. Kui sisepiirikontrollita alal tekib tõsine oht liikmesriigi avalikule korrale või sisejulgeolekule, võib see liikmesriik erandlikult taaskehtestada piirikontrolli kõikidel või konkreetsel sisepiirilõikudel piiratud ajavahemikul kuni 30 päevaks, või tõsise ohu eeldatava kestuse ajaks, kui kõnealune oht püsib rohkem kui 30 päeva. Piirikontrolli ajutise taaskehtestamise ulatus ja kestus sisepiiridel ei või olla suurem ega pikem, kui on rangelt vajalik tõsisele ohule reageerimiseks.

2. Piirikontroll taaskehtestatakse sisepiiridel ainult viimase abinõuna ja kooskõlas artiklitega 24, 25 ja 26. Kui vastavalt artiklitele 24, 25 või 26 kaalutakse seda, kas teha otsus sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise kohta, võetakse igal juhul arvesse vastavalt artiklites 23a ja 26a osutatud kriteeriumeid.

3. Kui tõsine oht asjaomase liikmesriigi avalikule korrale või sisejulgeolekule püsib käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud ajavahemikust kauem, võib kõnealune liikmesriik artiklis 23a

osutatud kriteeriumeid arvesse võttes ning kooskõlas artikliga 24 jätkata oma sisepiiride kontrollimist samadel alustel kui käesoleva artikli lõikes 1 on osutatud ning, võttes arvesse võimalikke uusi tegureid, pikendada seda kuni 30 päevaste ajavahemike kaupa.

4. Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise koguperiood, sealhulgas käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud pikendamised, ei kesta kauem kui kuus kuud. Artiklis 26 osutatud erandjuhtudel võib kõnealust ajavahemikku kokku pikendada vastavalt sama artikli lõikele 1 kuni maksimaalselt kahe aastani.

Artikkel 23a

Sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise kriteeriumid

Kui liikmesriik otsustab taaskehtestada ajutiselt viimase abinõuna piirikontrolli ühel või mitmel sisepiiril või mõnel selle lõigul või otsustab taaskehtestamist pikendada vastavalt artiklile 23 või artikli 25 lõikele 1, hindab liikmesriik seda, mil määral on kõnealuse meetmega võimalik vähendada ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule, ning seda, kas kõnealuse meetme kohaldamine on asjaomase ohuga proportsionaalne. Hinnangu koostamisel võtab liikmesriik eelkõige arvesse järgmist:

- a) oma avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardava ohu, sealhulgas terroriaktidest või -ähvardustest tuleneva ohu ning organiseeritud kuritegevusega seotud ohu tõenäoline mõju;
- b) sellise meetme tõenäoline mõju isikute vabale liikumisele sisepiirikontrollita alal.

Artikkel 24

Artikli 23 lõike 1 alusel sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise menetlus

1. Kui liikmesriik kavatab artikli 23 lõike 1 alusel taaskehtestada piirikontrolli sisepiiridel, teavitab ta sellest teisi liikmesriike ja komisjoni hiljemalt neli nädalat enne piirikontrolli kavandatavat taaskehtestamist, või lühema aja jooksul, kui asjaolud, mis on tekitanud vajaduse piirikontrolli taaskehtestamiseks sisepiiridel, saavad teatavaks vähem kui neli nädalat enne piirikontrolli kavandatavat taaskehtestamist. Sellisel juhul esitab liikmesriik järgmise teabe:

- a) piirikontrolli kavandatava taaskehtestamise põhjus, kaasa arvatud kogu üksikasjalik teave selliste sündmuste kohta, mis ohustavad tõsiselt tema avalikku korda või sisejulgeolekut;

- b) piirikontrolli kavandatava taaskehtestamise ulatus koos täpsustusega, missugusel sisepiirilõigul või -lõikudel piirikontroll taaskehtestatakse;

- c) ametlike piiripunktide nimed;

- d) piirikontrolli kavandatava taaskehtestamise kuupäev ja kestus;

- e) asjakohasel juhul meetmed, mida teised liikmesriigid peaksid võtma.

Esimese lõigu kohase teate võivad ühiselt esitada ka kaks või enam liikmesriiki.

Vajaduse korral võib komisjon nõuda asjaomaselt liikmesriigilt (asjaomastelt liikmesriikidelt) täiendavat teavet.

2. Lõikes 1 osutatud teave edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule samal ajal, kui kõnealuse lõike kohaselt teavitatakse sellest teisi liikmesriike ja komisjoni.

3. Lõike 1 kohase teate esitamisel võib liikmesriik vajaduse korral ja siseriiklike õigusaktide kohaselt teha otsuse salastada osa teabest.

Selline salastatus ei takista teabe avaldamist komisjoni poolt Euroopa Parlamendile. Käesoleva artikli alusel Euroopa Parlamendile edastatud teabe ja dokumentide edasisaatmise ja käitlemise puhul tuleb järgida Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel kohaldatavaid salastatud teabe edastamise ja käitlemise eeskirju.

4. Pärast liikmesriigi teadet käesoleva artikli lõike 1 kohaselt ja pidades silmas käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud konsultatsioone, võib komisjon või iga muu liikmesriik esitada oma arvamuse, ilma et see piiraks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 72 kohaldamist.

Kui komisjon teates sisalduva teabe või mis tahes muu talle laekunud täiendava teabe alusel kahtleb, kas kavandatud piirikontrolli taaskehtestamine sisepiiridel on vajalik või proportsionaalne, või kui ta peab asjakohaseks pidada konsultatsioone teate mõne aspekti suhtes, esitab ta vastava arvamuse.

5. Eesmärgiga korraldada asjakohasel juhul liikmesriikide vahelist vastastikust koostööd ning kontrollida piirikontrolli taaskehtestamise ning avalikule korrale või sisejulgeolekule ohtu põhjustanud sündmustega seotud meetmete proportsionaalsust, korraldavad sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestada kavatsev liikmesriik, muud liikmesriigid, eelkõige need, keda selline meede otseselt puudutab, ja komisjon konsultatsioone, sealhulgas asjakohasel juhul ühiseid kohtumisi, et arutleda lõikes 1 osutatud teabe ning komisjoni või liikmesriigi lõike 4 kohase arvamuse üle.

6. Lõikes 5 osutatud konsultatsioonid toimuvad vähemalt kümme päeva enne piirikontrolli taaskehtestamise kavandatavat kuupäeva.

Artikkel 25

Erimenetlus kiireloomulisi meetmeid nõudvate juhtumite puhul

1. Kui liikmesriigi avaliku korra või sisejulgeolekuga seotud kaalutlused nõuavad kiireloomuliste meetmete võtmist, võib asjaomane liikmesriik piirikontrolli sisepiiridel erakorraliselt ja viivitamata taaskehtestada piiratud ajavahemikul kuni kümneks päevaks.

2. Kui liikmesriik taaskehtestab sisepiiridel piirikontrolli, teavitab ta sellest samaaegselt teisi liikmesriike ja komisjoni ning esitab artikli 24 lõikes 1 osutatud teabe ja käesolevas artiklis sätestatud menetluse kasutamist õigustavad põhjused. Komisjon võib kohe pärast teate saamist konsulteerida teiste liikmesriikidega.

3. Kui tõsine oht avalikule korrale või sisejulgeolekule püsib lõikes 1 sätestatud ajavahemikust kauem, võib liikmesriik teha otsuse pikendada piirikontrolli kestust sisepiiridel 20 päevaste ajavahemike kaupa. Seejuures võtab asjaomane liikmesriik arvesse artiklis 23a osutatud kriteeriume, sealhulgas ajakohastatud hinnangut meetme vajaduse ja proportsionaalsuse kohta ning arvestab uute võimalike üksikasjadega.

Sellise pikendamise korral kohaldatakse artikli 24 lõikeid 4 ja 5 *mutatis mutandis* ning konsultatsioonid toimuvad viivitamata pärast seda, kui komisjoni ja liikmesriike on pikendamise otsusest teavitatud.

4. Ilma et see piiraks artikli 23 lõike 4 kohaldamist, ei või sisepiiridel taaskehtestatud piirikontroll, arvestades selle esialgset kestust vastavalt lõikele 1 ning pikendamist vastavalt lõikele 3, kesta kokku rohkem kui kaks kuud.

5. Komisjon teavitab viivitamata Euroopa Parlamenti käesoleva artikli alusel esitatud teadetest.

Artikkel 26

Erimenetlus erandjuhtudel, mis ohustavad sisepiirikontrollita ala üldist toimimist

1. Erandjuhtudel, kui sisepiirikontrollita ala üldise toimimise seavad ohtu artiklis 19a osutatud välispiiriga seotud tõsised ja järjepidevad puudused ning kui need asjaolud kujutavad endast tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule sisepiirikontrollita alal või selle osadel, võivad liikmesriigid taaskehtestada piirikontrolli sisepiiridel käesoleva artikli lõike 2 kohaselt mitte kauemaks kui kuueks kuuks. Kui kõnealused erandjuhud püsivad, võib seda ajavahemikku pikendada veel kuni kuue kuu võrra kõige rohkem kolmel korral.

2. Nõukogu võib viimase abinõuna ja sisepiirikontrollita ala ühiste huvide kaitsmise meetmena, kui kõik muud meetmed, eriti need, millele osutatakse artikli 19a lõikes 1, ei ole tuvastatud tõsist ohtu tõhusalt leevendanud, soovitada ühel või mitmel liikmesriigil teha otsus taaskehtestada piirikontrolli kõikidel või konkreetsel sisepiirilõikudel. Nõukogu soovitus põhineb komisjoni ettepanekul. Liikmesriigid võivad paluda komisjonil esitada nõukogule sellise soovitusel ettepaneku.

Nõukogu viitab oma soovitusel vähemalt artikli 24 lõike 1 punktides a–e osutatud teabele.

Nõukogu võib soovitada piirikontrolli kestuse pikendamist vastavalt käesolevas artiklis sätestatud tingimustele ja menetlusele.

Enne kui liikmesriik taaskehtestab käesoleva lõike kohaselt piirikontrolli kõikidel või konkreetsel sisepiirilõikudel, teavitab ta sellest teisi liikmesriike, Euroopa Parlamenti ja komisjoni.

3. Kui liikmesriik ei täida lõikes 2 osutatud soovitusi, esitab kõnealune liikmesriik viivitamata komisjonile kirjaliselt selle põhjused.

Sellisel juhul esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta hindab asjaomase liikmesriigi esitatud põhjuseid ja tagajärgi sisepiirikontrollita ala ühiste huvide kaitsmisele.

4. Komisjon võib viivitamata kohaldatavate rakendusaktidega vastavalt artikli 33a lõikes 3 osutatud menetlusele võtta vastu vajalikud soovitusel nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel, kui asjaolud, mis nõuavad sisepiiridel kontrolli kestuse pikendamist kooskõlas lõikega 2, saavad teatavaks vähem kui kümme päeva enne eelneva taaskoostamise sisepiirikontrolli kohaldamise ajavahemiku lõppu. Komisjon esitab nõukogule lõike 2 kohaselt soovitusi ettepaneku hiljemalt 14. päeval pärast sellise soovitusi vastuvõtmist.

5. Käesolev artikkel ei takista liikmesriikidel võtmast artiklite 23, 24 ja 25 kohaselt meetmeid, kui esineb tõsine oht avalikule korrale või sisejulgeolekule.

Artikkel 26a

Sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskoostamise kriteeriumid erandjuhtudel, mis ohustavad sisepiirikontrollita ala üldist toimimist

1. Kui nõukogu soovib artikli 26 lõike 2 kohaselt viimase abinõuna taaskoostada ajutiselt piirikontrolli ühel või mitmel sisepiiril või mõnel selle lõigul, hindab ta seda, mil määral on kõnealuse meetmega võimalik vähendada sisepiirikontrollita alal ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule, ning seda, kas kõnealuse meetme kohaldamine on asjaomase ohuga proportsionaalne. Hinnangu aluseks on asjaomase liikmesriigi (asjaomaste liikmesriikide) ja komisjoni esitatud üksikasjalik teave ning mis tahes muu asjakohane teave, kaasa arvatud käesoleva artikli lõike 2 kohaselt kogutud teave. Hinnangu koostamisel võetakse arvesse eelkõige järgmist:

a) tehnilise või rahalise abi meetmed, mida saaks kasutada või mida on kasutatud liikmesriigi või liidu või mõlema tasandil, kaasa arvatud selliste liidu asutuste, ametite ja agentuuride nagu agentuuri, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 439/2010 (*) asutatud Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti või nõukogu

otsusega 2009/371/JSK (**) asutatud Euroopa Politsei- ameti (Europol) pakutav abi, ning see, mil määral on kõnealuste meetmetega võimalik vähendada ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule sisepiirikontrollita alal;

b) määruse (EL) nr 1053/2013 kohaselt läbi viidud hindamiste kontekstis tuvastatud välispiiridega seotud tõsiste puuduste praegune mõju ning nende tõenäoline mõju tulevikus ning mil määral sellised tõsised puudused kujutavad endast tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule sisepiirikontrollita alal;

c) sisepiiridel piirikontrolli taaskoostamise tõenäoline mõju isikute vabale liikumisele sisepiirikontrollita alal.

2. Enne nõukogu soovitusi ettepaneku vastuvõtmist kooskõlas artikli 26 lõikega 2 võib komisjon teha järgmist:

a) nõuda liikmesriikidelt, agentuurilt, Europolilt või teistelt liidu asutustelt või ametitelt täiendavat teavet;

b) teha kohapealseid kontrollkäike, milles osalevad liikmesriikide, agentuuri, Europoli või mis tahes muu asjaomase liidu asutuse või ameti eksperdid, et koguda või kontrollida kõnealuse soovitusi tegemiseks vajalikku teavet.

Artikkel 27

Euroopa Parlamendi ja nõukogu teavitamine

Komisjon ja asjaomane liikmesriik (asjaomased liikmesriigid) teavitavad Euroopa Parlamenti ja nõukogu viivitamata mis tahes põhjustest, mis võivad kaasa tuua artiklite 19a ja 23–26a kohaldamise.

(*) ELT L 132, 29.5.2010, lk 11.

(**) ELT L 121, 15.5.2009, lk 37.”

3) Artiklid 29 ja 30 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 29

Aruanne piirikontrolli taaskehtestamise kohta sisepiiridel

Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestanud liikmesriik esitab hiljemalt neli nädalat pärast sisepiiridel piirikontrolli kaotamist Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande piirikontrolli taaskehtestamise kohta sisepiiridel, milles pööratakse eelkõige tähelepanu järgmisele: esialgne hindamine ning artiklites 23a, 25 ja 26a osutatud kriteeriumite järgimine, kontrollide teostamine, naaberliikmesriikidega tehtav praktiline koostöö, kaasnev mõju isikute vabale liikumisele, sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise tõhusus, sealhulgas piirikontrolli taaskehtestamise proportsionaalsuse järelhindamine.

Komisjon võib esitada arvamuse ühel või mitmel sisepiiril või selle lõikudel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise järelhindamise kohta.

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule vähemalt kord aastas aruande sisepiirikontrollita ala toimimise kohta. Aruanne sisaldab loetelu kõigist vaadeldaval aastal tehtud sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise otsustest.

Artikkel 30

Üldsuse teavitamine

Komisjon ja asjaomane liikmesriik teavitavad kooskõlastatult üldsust sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise otsusest, märkides eelkõige kõnealuse meetme algus- ja lõppkuupäeva, välja arvatud juhul, kui vastava teabe esitamata jätmiseks on kaalukad julgeolekupõhjused.”

4) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 33a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) (*) tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

(*) ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.”

5) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 37a

Hindamismehhanism

1. Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Liidu lepingu kohaselt ja ilma et see piiraks nendes sisalduvate rikkumismenetlust käsitlevate sätete kohaldamist, hinnatakse hindamismehhanismi abil seda, kuidas iga liikmesriik käesolevat määrust rakendab.

2. Hindamismehhanismi käsitlevad eeskirjad on täpsustatud määruses (EL) nr 1053/2013. Vastavalt kõnealusele hindamismehhanismile viivad liikmesriigid ja komisjon ühiselt läbi regulaarseid, objektiivseid ja erapooletuid hindamisi käesoleva määruse nõuetekohase kohaldamise kontrollimiseks ning komisjon koordineerib neid hindamisi tihedas koostöös liikmesriikidega. Kõnealuse mehhanismi kohaselt hindab komisjoni esindajatest ja liikmesriikide määratud ekspertidest koosnev väike rühm iga liikmesriiki vähemalt iga viie aasta järel.

Hindamine võib toimuda välis- või sisepiiridel läbiviidava etteteatatud või etteteatamata kohapealse kontrollkäigu teel.

Kõnealuse hindamismehhanismi kohaselt vastutab komisjon mitmeaastaste ja iga-aastaste hindamisprogrammide ning hindamisaruannete vastuvõtmise eest.

3. Võimalike puuduste korral võidakse asjaomasele liikmesriigile esitada soovitusel parandusmeetmete võtmiseks.

Kui hindamisaruandes, mille komisjon on vastu võtnud määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 14 kohaselt, on esile toodud tõsised puudused välispiiride kontrollimisel, kohaldatakse käesoleva määruse artikleid 19a ja 26.

4. Euroopa Parlamenti ja nõukogu teavitatakse hindamise kõikides etappides ja neile edastatakse kõik asjakohased dokumendid vastavalt salastatud dokumente käsitlevatele eeskirjadele.

5. Euroopa Parlamenti teavitatakse viivitamata ja täielikult igast ettepanekust muuta määruses (EL) nr 1053/2013 sätestatud eeskirju või need asendada.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja aluslepingute kohaselt liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Strasbourg, 22. oktoober 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
V. LEŠKEVIČIUS

Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni Avaldus

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon tunnevad heameelt järgmiste määruste vastuvõtmise üle: määrus, millega muudetakse Schengeni piirieskirju, et sätestada ühiseeskirjad sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise kohta erandjuhtudel, ja määrus, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks. Nad leiavad, et need uued mehhanismid on sobivaks vastuseks Euroopa Ülemkogu poolt 24. juuni 2011. aasta järeldustes esitatud üleskutsese edendada koostööd ja vastastikust usaldust Schengeni ruumi kuuluvate liikmesriikide vahel ning luua tõhus ja usaldusväärne seire- ja hindamissüsteem, et tagada ühiseeskirjade täitmine ning ELi õigustikul põhinevate kriteeriumide tugevdamine, kohandamine ja laiendamine. Samas tuletas Euroopa Ülemkogu meelde, et Euroopa välispiire tuleb tõhusalt ja sidusalt hallata, tuginedes ühisele vastutusele, solidaarsusele ja tihedamale praktilisele koostööle.

Parlament, nõukogu ja komisjon märgivad, et Schengeni piirieskirjade muutmine tõhustab liidu tasandil koordineerimist ja koostööd, sätestades ühelt poolt kriteeriumid igasuguseks piirikontrollide taaskehtestamiseks liikmesriikide poolt ning teiselt poolt ELi mehhanismi sellistele tõeliselt kriitilistele olukordadele reageerimiseks, kus sisepiirikontrollita ala üldine toimimine on ohustatud.

Nad rõhutavad, et uus hindamissüsteem on ELi mehhanism, mis katab kõiki Schengeni *acquis'* aspekte ning milles osalevad liikmesriikide, komisjoni ja asjaomaste ELi ametite eksperdid.

Nad on kokku leppinud, et kõik selle hindamissüsteemi muutmist käsitlevad edaspidised komisjoni ettepanekud esitatakse konsulteerimiseks Euroopa Parlamendile, et võtta enne lõpliku teksti vastuvõtmist võimalikult suurel määral arvesse tema arvamust.
